

Briuselis, 2025 m. lapkričio 20 d.
(OR. en)

15221/25

SOC 763
ENER 585
ENV 1191
ECOFIN 1496
COMPET 1141

PRANEŠIMAS

---

nuo: Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)
kam: Tarybai

Dalykas: Tarybos išvados dėl būsimo Europos įperkamo būsto plano

---

1. Pirmininkaujanti valstybė narė parengė Tarybos išvadų dėl būsimo Europos įperkamo būsto plano projektą.
2. Socialinių klausimų darbo grupė šias išvadas nagrinėjo 2025 m. liepos 17 d., rugsėjo 15 d., spalio 6 d. ir spalio 30 d.
3. Dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto projekto iš esmės susitarta.
4. Rengdamasis būsimam Tarybos (užimtumas, socialinė politika, sveikata ir vartotojų reikalai) posėdžiui, 2025 m. lapkričio 19 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas vėl nagrinėjo šį klausimą.
5. Atsižvelgiant į tai, Tarybos (užimtumas, socialinė politika, sveikata ir vartotojų reikalai) prašoma apsvarstyti šio dokumento priede išdėstytą Tarybos išvadų projektą, kad jį būtų galima patvirtinti 2025 m. gruodžio 1 d. posėdyje.

**Būsimas Europos įperkamo būsto planas
Tarybos išvadų projektas**

PALANKIAI VERTINDAMA

1. pirmojo už būstą atsakingo Komisijos nario paskyrimą ir Europos Komisijos ketinimą pateikti Europos įperkamo būsto planą, kaip minėta 2024–2029 m. Europos Komisijos politinėse gairėse ir nurodyta įgaliojajame rašte už energetiką ir būstą atsakingam Komisijos nariui;
2. 2025 m. rugsėjo 10 d. pranešime apie Europos Sąjungos padėtį Europos Komisijos priimtą įsipareigojimą užtikrinti, kad būstas taptų įperkamesnis, tvaresnis ir kokybiškesnis, ir sušaukti pirmąjį ES aukščiausiojo lygio susitikimą būsto klausimais;
3. Europos Parlamento sprendimą suformuoti Specialųjį komitetą būsto krizės klausimais ir aktyvų Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto ir kitų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą;

PRIPAŽINDAMA, KAD

4. už būstą ir miestų planavimą tebėra atsakingos valstybės narės, o būsto politika, sistemos ir rinka valstybėse narėse skiriasi, vis dėlto iššūkiai ir galimybės, taip pat tam tikriems būsto aspektams poveikį darantys ES teisės aktai yra bendri, todėl šio klausimo sprendimas ES lygmeniu papildo nacionalines iniciatyvas;

5. šios išvados padės sudaryti būsimą Europos įperkamo būsto planą, kuris turėtų būti laikomas pirmuoju žingsniu užtikrinant ilgalaikes Europos pastangas įveikti būsto iššūkius. Tikėtina, kad reikės imtis tolesnių veiksmų, pavyzdžiui, susijusių su koordinavimu ir bendradarbiavimo būdais, informacijos, žinių ir geriausios praktikos analize, dalijimusi jomis ir jų sklaida;

PABRĖŽDAMA, KAD

6. nors Europos Sąjunga galėtų atlikti pagalbinį vaidmenį mažinant būsto iššūkius, būsto politika ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai. Sąjungos pastangos turėtų papildyti valstybių narių pastangas ir turėtų būti įgyvendinamos laikantis subsidiarumo principo, kartu gerbiant valstybių narių prerogatyvą nustatyti jų sąrangą atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir laikantis savo bendrųjų pareigų pagal ES teisę;
7. regionai, miestai, taip pat vietos valdžia ir institucijos atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant priemones pagal nacionalines sistemas. Kai kuriose valstybėse narėse jie turi pagrindinę kompetenciją būsto klausimais, o kai kuriose šia kompetencija dalijasi su nacionaline valdžia;
8. kai kuriose valstybėse narėse subsidijuojamas nuomojamas būstas, kuris siūlomas mažesnėmis nei rinkos kainomis ir kurį teikia įvairių rūšių socialinio ir įperkamo būsto teikėjai, įskaitant valdžios institucijas, yra laikomas įperkamu. Tačiau valstybių narių socialinio ar įperkamo būsto apibrėžtys nėra vienodos ar bendros. Šie terminai gali būti aiškinami atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir nesiremiant konkrečiomis valdos, nuosavybės ar reguliavimo formomis;

PRIMINDAMA

9. Europos socialinių teisių ramsčio 19 principą dėl būsto ir paramos benamiams, kuriame nurodoma, kad asmenims, kuriems to reikia, turi būti suteikiamas kokybiškas socialinis būstas arba teikiama parama aprūpinant būstu, kad pažeidžiami asmenys turi turėti teisę į tinkamą pagalbą ir apsaugą nuo priverstinio iškeldinimo ir kad skatinant benamių socialinę įtrauktį jiems turėtų būti suteikiama tinkama pastogė ir paslaugos;
10. JT asmenų su negalia teisių konvencijos 9 straipsnį dėl būsto prieinamumo užtikrinimo, visų pirma jos 19 straipsnį dėl gyvenimo savarankiškai ir įtraukimo į bendruomenę; 11-ąjį darnaus vystymosi tikslą pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs; Europos Sąjungos miestų darbotvarkę ir 2016 m. Jungtinių Tautų konferencijoje dėl būsto ir tvarios miestų plėtros („Habitat III“) priimtą Naująją miestų darbotvarkę, taip pat 2025 m. spalio 8 d. UNECE valstybių narių ministrų priimtus Ministrų įsipareigojimus dėl būsto įperkamumo ir tvarumo;
11. Tarybos rekomendaciją, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema, Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis; Tarybos rekomendaciją dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo; Tarybos išvadas dėl kultūros, aukštos kokybės architektūros ir apstatytos aplinkos kaip itin svarbių naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos elementų; taip pat Tarybos išvadas dėl priemonių, kuriomis romams užtikrinamos vienodos galimybės gauti tinkamą ir desegreguotą būstą ir sprendžiamas segreguotų gyvenviečių klausimas;
12. Europos Komisijos ES statybos pertvarkos planą, kuriame nustatyti pagrindiniai principai ir veiksmai, ir ankstesnį darbą bei diskusijas, kuriais siekta spręsti statybos klausimus įvairiuose ES lygmens forumuose, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamą ir tarpsektorinį požiūrį aukšto lygio forume statybos klausimais;

13. kad būsto neįperkamas yra svarbus ir neatidėliotinas klausimas visoje ES, kurį dar labiau apsunkina didėjančios pragyvenimo išlaidos ir energijos kainos ir kuris daro poveikį bet kokioje padėtyje esantiems asmenims, visų pirma mažas ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, jaunimui ir benamiams, kaip nurodyta EUROFOUND ataskaitoje „Unaffordable and inadequate housing in Europe“ („Neįperkamas ir netinkamas būstas Europoje“);
14. kad tvari miestų plėtra suteikia galimybę ekonominiam, socialiniam ir teritoriniam vystymuisi vietos ekonomikoje ir kad įperkamas būstas yra labai svarbus regionų konkurencingumo veiksnys, todėl reikia rasti sprendimus, kuriais būtų sprendžiami tiek pasiūlos, tiek paklausos uždaviniai, įskaitant finansavimą, statybą, žemės naudojimą ir socialinę įtrauktį, kaip nurodyta Pasaulio ekonomikos forumo ataskaitoje „Making Affordable Housing a Reality in Cities“ („Įperkamas būstas – miestų tikrovė“);
15. ankstesnį darbą ir diskusijas, kuriais siekta spręsti būsto klausimus įvairiuose Europos forumuose, įskaitant Nicos, Chichono ir Lježo deklaracijas, ir partnerystės būsto srityje darbą pagal ES miestų darbotvarkę, taip pat neoficialiame Europos būsto politikos tinkle, kuriame dalyvauja daugelis valstybių narių;

ATKREIPDAMA DĖMESĮ Į

16. 2025 m. spalio 23 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime vykusią diskusiją dėl įvairių su būsto iššūkiais, su kuriais susiduria daugelis Europos Sąjungos piliečių, aspektų, kurioje Komisija buvo paraginta pateikti plataus užmojo ir išsamų įperkamo būsto planą, kurio tikslas turėtų būti remti ir papildyti valstybių narių pastangas, be kita ko, supaprastinimo darbotvarkės kontekste, tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą ir nacionalines kompetencijas;

17. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (2025 m. rugsėjo 18 d.), kurioje raginama parengti ES būsto veiksmų planą, kad būtų sukurta nuosekli politika būsto krizei įveikti ir užtikrinta teisė į būstą, pabrėžiama, kad valstybės pagalbos taisyklėmis turi būti sudarytos geresnės galimybės gauti socialinį būstą, ir rekomenduojama, kad visos valstybės narės įgyvendintų kovai su benamyste skirtą programą „Svarbiausia – būstas“. Be to, nuomonėje raginama didinti viešąsias investicijas į būstą ir imtis priemonių trumpalaikės nuomos klausimui spręsti;
18. Europos regionų komiteto nuomonę savo iniciatyva „Miestų ir regionų vaidmuo įgyvendinant ES įperkamo būsto planą“ (2025 m. gegužės 13 d.), kurioje akcentuojama teritorinė būsto krizės įvairovė ir poreikis laikytis vietos poreikiais grindžiamo požiūrio, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų parengti pritaikytas atsakomąsias priemones;
19. aukšto lygio konferenciją įperkamo ir tvaraus būsto klausimais (2025 m. rugsėjo 29–30 d., Kopenhaga), kurioje pabrėžta, kad reikia koordinuoti ES, nacionalinių ir vietos valdžios institucijų veiksmus siekiant užtikrinti įperkamą ir tvarų būstą, kartu integruojant energetikos, aplinkos, sveikatos ir miestų planavimo tikslus. Diskusijose akcentuota atsparių finansavimo sprendimų, grindžiamų nusistovėjusiais principais, svarba ir poreikis taikyti novatoriškus statybos metodus, kad būtų sumažintas išmetamas CO₂ kiekis, sumažintos sąnaudos ir paspartinta statyba. Konferencijoje taip pat pabrėžta, kad būtina sutelkti turimą pastatų ūkį vykdant renovacijas, keičiant paskirtį ir nustatant tinkamą dydį, ir pademonstruoti laikinų būstų planavimo priemonių potencialas. Be to, konferencijoje akcentuota, kad reikia nustatyti geresnius būsto įperkamumo parametrus;

20. teminę diskusiją dėl socialinio būsto neformaliame Socialinės apsaugos komiteto posėdyje (2025 m. rugsėjo 23 d.), kurioje pabrėžiama stiprių socialinio būsto modelių, kaip įperkamo būsto ir socialinės įtraukties priemonės, svarba. Nors socialinio būsto modeliai (įskaitant kitus būsto modelius, kuriais siekiama to paties tikslo) valstybėse narėse yra labai įvairūs, daugelis jų susiduria su iššūkiais, tokiais kaip nepakankama būsto pasiūla, finansavimas ar kokybė. Tačiau didelė modelių ir sprendimų įvairovė taip pat yra inovacijų ir tarpusavio įkvėpimo šaltinis. Be to, debatuose akcentuotas tvirtas socialinės politikos ir būsto politikos ryšys, visų pirma sprendžiant socialinės įtraukties ir sanglaudos, benamystės, taip pat asmenų su negalia ar vyresnio amžiaus asmenų būsto ir ilgalaikės priežiūros klausimus,

EUROPOS SąJUNGOS TARYBA

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS savo paskelbsimame Europos įperkamo būsto plane, visapusiškai gerbiant valstybių narių kompetenciją ir tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumo principą:

21. PATEIKTI Europos įperkamo ir tvaraus būsto planą, kuriuo būtų remiamos valstybių narių pastangos atsižvelgiant į ypatumus ir padėties skirtumus valstybėse narėse, kuris būtų suderintas su kitais platesniais ES politikos tikslais ir atitiktų ES kompetenciją;
22. REMTIS iniciatyvomis ir, kai aktualu, jas INTEGRUOTI į esamus procesus, kartu vengiant nereikalingo dubliavimo ir papildomos administracinės naštos valstybėms narėms visais valdžios lygmenimis ir suinteresuotiesiems subjektams;
23. ypatingą DĖMESĮ SKIRTI vietovėms ir teritorijoms, pavyzdžiui, miestų teritorijoms, periferiniams ar atokiausiems regionams arba saloms, susiduriantiems su ypatingais iššūkiais įperkamo, tvaraus ir deramo būsto srityje;

24. rengiant Europos įperkamo ir tvaraus būsto planą TEIKTI PIRMENYBĘ šioms keturioms bendroms temoms, nedarant poveikio valstybių narių PARAMAI atskiroms iniciatyvoms ir neatmetant galimybės dirbti ir bendradarbiauti kitais klausimais:

I. Finansavimas: kaip pasinaudoti esamomis ES priemonėmis ir remti nacionalines pastangas

25. APSVARSTYTI galimybę naudotis ES iniciatyvomis ir finansavimo priemonėmis, be kita ko, pasinaudojant sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis, kad būtų remiamos ir stiprinamos valstybių narių pastangos teikti, statyti ir renovuoti įperkama, prieinama, saugų ir tvarų socialinį ar kitokį būstą, taip pat kad būtų kovojama su benamyste, be kita ko:

- a. atliekant galimą valstybės pagalbos taisyklių dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VESP) ir Bendrojo bendrosios išimties reglamento (BBIR) peržiūrą, ĮVERTINTI, ar reikėtų padaryti pakeitimus, kurie leistų valstybėms narėms, kai tinkama, atsižvelgiant į rinkos nepakankamumą, spartesniu ir paprastesniu būdu remti įperkama ir tvarų būstą, kartu sudarant sąlygas valstybėms narėms toliau įgyvendinti savo dabartines su socialiniu būstu susijusias VESP;
- b. BENDRADARBIAUTI su Europos investicijų banku, nacionaliniais ir regioniniais plėtros ir skatinamojo finansavimo bankais ir kitomis finansų įstaigomis siekiant skatinti ir palengvinti dalijimąsi žiniomis ir bendradarbiavimą, kiek tai susiję su esamomis ir naujomis įperkama ir tvariam būstui skirtu nacionalinio finansavimo galimybėmis, įskaitant privataus kapitalo sutelkimą;

- c. ĮGYVENDINTI numatytos europinės investavimo į įperkamą ir tvarų būstą platformos, kuria būtų siekiama sudaryti palankesnes sąlygas naudotis esamais ES fondais ir priemonėmis, užmoji. Platforma galėtų būti centru, kuriame valdžios institucijos, būsto projektų rengėjai, projektų vykdytojai ir investuotojai kurtų naujus finansavimo modelius, keistųsi žiniomis ir užmegztų ryšius;
26. APSVARSTYTI, kaip būtų galima remti, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, visų pirma dalijantis žiniomis ir teikiant techninę pagalbą, valstybių narių pastangas išlaikyti ir, kai tinkama, padidinti įperkamo, prieinamo, saugaus ir tvaraus būsto pasiūlą taikant nacionalinius sprendimus, pavyzdžiui:
- a. DALIJIMAŠI gerąja nacionaline patirtimi, susijusia su galimybių gauti finansavimą suteikimu socialinio ir įperkamo būsto teikėjams;
  - b. tvarių ir atsparių socialinio ir įperkamo būsto finansavimo sistemų KŪRIMĄ, siekiant išsaugoti įperkamumą laikui bėgant, remiantis, pvz., išlaidomis grindžiama nuoma, atnaujinamaisiais fondais, žemės priklausymą nuosavybės teisėmis savivaldybėms ir, kai aktualu, aiškiai apibrėžtomis viešosios paramos sąlygomis (pvz., valstybės remiamo būsto pardavimo ribojimais), atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes;
  - c. gerai veikiančios būsto sistemos, kuri skatintų privačiąsias investicijas, PROPAGAVIMĄ;

II. Statyba ir tvarumas: kaip statyti ir renovuoti

27. dedant pastangas, jei reikia, didinti būsto pasiūlą, taip pat DAUG DĖMESIO SKIRTI įperkamumui bei tvarumui, kartu užtikrinant sveikų, saugių (be kita ko, apsaugotų nuo klimato kaitos ir gaivalinių nelaimių keliamos rizikos), prieinamų ir atsparių gyvenamųjų vietų, atitinkančių aplinkos apsaugos standartus ir architektūros reikalavimus ir gerai sujungtų su vietos infrastruktūra, gerą kokybę. Šiuo tikslu užtikrinti iniciatyvų, susijusių su būsima Europos būsto statybos strategija ir būsima Europos įperkamo būsto planu, suderinamumą;

28. identifikuoti ir SPREŠTI bendrus daugeliui valstybių narių iššūkių keliančius klausimus, įskaitant mažą našumą statybos ir renovacijos sektoriuje, darbo jėgos trūkumą ir įgūdžių spragas, sąžiningą darbo jėgos judumą, statybinių medžiagų trūkumą, energijos sąnaudų didėjimą ir bendras statybos sąnaudas;
29. PRIPAŽINTI statybos sektoriaus, suteikiančio galimybę skatinti moteris rinktis sektoriui aktualias STEM profesijas, potencialą;
30. SKATINTI inovacijas tvarios statybos ir renovacijos praktikoje, kuriomis siekiama mažinti statybos sąnaudas ir susijusį poveikį aplinkai, pavyzdžiui, žiedinės ekonomikos praktiką pakartotinai naudojant medžiagas; biologinės kilmės medžiagas; tvarius mažo anglies dioksido kiekio sprendimus; modulinius statybos metodus ir industrializavimą, įskaitant išankstinį surinkimą ir statybą už objekto ribų; taip pat skaitmenizaciją, remiantis valstybių narių ir naujojo europinio bauhauzo turimomis žiniomis ir geriausia patirtimi;
31. TOLIAU RENGTI darniuosius standartus pagal naująjį Statybos produktų reglamentą, be kita ko, skirtus naudotiems statybos produktams ir surenkamiesiems elementams, taip pat plėtoti gerąją praktiką, susijusią su skaitmeniniu pastato elementų klasifikavimu;
32. rengiant būsimą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl žiedinės ekonomikos, įvertinti poreikį dabartinius statybos ir griovimo atliekų naudojimo tikslus performuluoti į parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslus ir galimą tokio performulavimo poveikį, taip pat į esamas Atliekų pagrindų direktyvos nuostatas įtraukti atliekų nebelaikymo atliekomis ES masto kriterijus;

33. apsvarstyti būdus, kaip remti valstybių narių pastangas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, visų pirma dalijantis žiniomis, šiose srityse:
- a. esamų pastatų renovacija, pertvarkymas ir paskirties keitimas, kai tinkama, įskaitant paskatas didinti gyvenamųjų pastatų atsparumą klimato kaitai ir vengti nereikalingo esamų pastatų griovimo; parama efektyviai energiją vartojantiems, tvariems, saugiams ir geros būklės pastatams, kad būtų užtikrintos kokybiškos gyvenimo sąlygos, mažos priežiūros ir energijos sąnaudos, mažas poveikis aplinkai ir ilga būsto naudojimo trukmė;
  - b. priemonės, kuriomis palengvinamas esamų gyvenamųjų pastatų pertvarkymas į visai netaršius pastatus, laikantis nacionalinių pastatų renovacijos planų pagal Pastatų energinio naudingumo direktyvą;
  - c. tiek naujų, tiek renovuotų pastatų prieinamumas, pavyzdžiui, užtikrinant būsto pritaikomumą;

Planavimas: kur statyti

34. apsvarstyti, kaip esamais ES teisės aktais ir tikslais, kurie gali daryti poveikį teritorijų planavimui, galėtų būtų sudaromos palankesnės sąlygos tinkamai, bet kartu tvariai, suteikti įperkama būstą;
35. apsvarstyti būdus, kaip remti valstybių narių pastangas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, kartu visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją ir subsidiarumo bei proporcingumo principus, visų pirma savanoriškai dalijantis žiniomis, tobulinti ir racionalizuoti integruoto planavimo, skirstymo į zonas ir leidimų išdavimo sistemas ir procedūras, siekiant:
- a. SUTEIKTI pakankamai tinkamos žemės būsto statybai ir susijusiai infrastruktūrai, įskaitant, kai tinkama, žemės rezervavimą socialinio ir įperkamo būsto teikėjams;

- b. APSVARSTYTI poreikį į teritorijų planavimą integruoti klimato kaitos švelninimą, prisitaikymą prie jos ir atsparumą jai, įskaitant gaivalines nelaimes ir išskirtinius įvykius, siekiant bendros gerovės pagal ES tikslus, pavyzdžiui, klimato ir tvarumo srityje;
- c. SKATINTI žalius, vaikščioti tinkamus, saugius ir sveikus miestus;
- d. SKATINTI kompaktiškus miestus, tankinimą, urbanistinių dykrų atkūrimą ir bendradarbiavimą funkcinų miestų teritorijų lygmeniu, siekiant prireikus apriboti miestų drieką bei žemės užėmimą, taip pat išsaugoti žemės ūkio paskirties žemę, biologinę įvairovę ir ekosistemų vientisumą;
- e. kai to reikia atsižvelgiant į viešąjį interesą, PASPARTINTI leidimų naujiems būstams, išplėtimui, perprojektavimui ir renovacijai išdavimą, nepakenkiant aplinkos, saugos ir kokybės standartams ir procedūroms;
- f. apsvarstyti, kaip administracinių procedūrų racionalizavimas ir skaitmenizacija galėtų padidinti miestų planavimo ir statybos leidimų išdavimo procesų, taip pat poveikio aplinkai vertinimų efektyvumą;
- g. SUDARYTI PALANKESNES SĄLYGAS įtraukiams ir skaidriems sprendimų dėl būsto plėtros priėmimo procesams;

III. Socialinė įtrauktis: kaip skatinti socialiai įtraukius ir įvairiapusius miestus bei rajonus ir galimybes gauti įperkama būstą

36. PRIPAŽINTI esminę apsirūpinimo būstu svarbą žmonių gerovei ir tai, kad, nors įperkamo ir tinkamo būsto trūkumas daro poveikį daugeliui namų ūkių Europoje, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems namų ūkiams. Daugelyje valstybių narių socialinis būstas turi didelių privalumų kaip priemonė užtikrinti deramą, įperkama ir tvarų būstą pažeidžiamoje padėtyje esantiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, o kitose valstybėse narėse tinkamesnės yra alternatyvios sistemos;

37. SKATINTI tvirtesnį bendradarbiavimą ES lygmeniu benamystės srityje, remiantis Europos kovos su benamyste platformos darbu ir į būstą orientuota politika, įskaitant principą „svarbiausia – būstas“, ir šią platformą bei politiką toliau stiprinant; taip pat APSVARSTYTI, ar pasiūlymas dėl naujos Tarybos rekomendacijos dėl benamystės panaikinimo Europoje galėtų padėti siekti šio tikslo;
38. atsižvelgti į svarbų nacionalinių, regioninių ir vietos demokratinių organizacijų, NVO ir kooperatyvų, pavyzdžiui, būsto asociacijų, indėlį ir vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį ir bendruomenių kūrimą ir juos REMTI, be kita ko, įgyvendinant 2025 m. lapkričio 12 d. Europos Komisijos pristatytą Europos pilietinės visuomenės strategiją;
39. apsvarstyti būdus, kaip remti valstybių narių pastangas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis, visų pirma dalijantis žiniomis, šiose srityse:
- a. socialinės ir būsto politikos ir susijusios aktualios politikos, vykdomos gerovės, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo, sveikatos, demografijos, lyčių lygybės, miestų plėtros, galimybės naudotis viešosiomis paslaugomis (įskaitant transporto ir energetikos infrastruktūrą) ir kt. srityse, tarpusavio ryšio STIPRINIMAS;
  - b. turimo būstų ūkio panaudojimo ir paskirstymo socialiai atskirtiems ir ypač didelių poreikių turintiems asmenims ir namų ūkiams GERINIMAS;
  - c. būsto problemų, visų pirma susijusių su skirtingais piliečių gyvenimo etapais, SPRENDIMAS, konkrečiai:
    - i. studentų ir jaunų šeimų aprūpinimo būstu UŽTIKRINIMAS ir
    - ii. prieinamų ir jų amžiui tinkamų būstų UŽTIKRINIMAS vyresnio amžiaus piliečiams arba parama įtraukiems skirtingų kartų bendruomeniniams būstams ir bendriems būstams;

- d. asmenų su negalia, kurie dažnai patiria didesnę socialinę atskirtį dėl neįperkamo būsto, teisių UŽTIKRINIMAS; tolesnė PARAMA valstybių narių priemonėms, kuriomis skatinamas savarankiškas asmenų su negalia gyvenimas; ir SKATINIMAS taikyti universalų projektavimą naujuose būsto statybos ir renovacijos projektuose, laikantis įsipareigojimų pagal JT asmenų su negalia teisių konvenciją;
- e. įtraukių rajonų SKATINIMAS ir SKATINIMAS užkirsti kelią socialinei ir teritorinei segregacijai bei teritorinei skurdo koncentracijai tiek naujuose, tiek esamuose rajonuose ir gyvenamųjų namų kvartaluose, be kita ko, taikant mišrius būsto modelius, geresnę socialinę, kultūrinę ir ekonominę integraciją ir įrengiant tinkamą vietos viešąją infrastruktūrą, atsižvelgiant į gentrifikacijos riziką;
- f. būsto asociacijų, pastatų savininkų ir vietovių, kurių socialiniai ir ekonominiai rezultatai prasti, RĖMIMAS;
- g. tinkamų ir gerai subalansuotų sprendimų, kaip kovoti su gyventojų patiriamu neigiamu trumpalaikės nuomos poveikiu būsto prieinamumui ir įperkamumui, kartu atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, politinius prioritetus ir reguliavimo tradicijas, NUSTATYMAS. Kai kuriose vietovėse, ypač tose, kurias veikia dideli turizmo srautai ar kiti aktualūs veiksniai, trumpalaikės nuomos rinka dar labiau apsunkina įperkamo būsto teikimą visiems, o kitose ji daro teigiamą poveikį turizmo skatinimui ir socioekonominiam vystymuisi, taip pat sudaro palankesnes sąlygas efektyviau naudoti būstų ūkį;

- h. tinkamų ir gerai subalansuotų sprendimų, kaip pagerinti ilgalaikės nuomos būsto rinkas, kartu atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir reguliavimo tradicijas, kad visiems būtų užtikrintas įperkamas būstas, NUSTATYMAS;
- i. energijos nepritekliaus problemos SPRENDIMAS, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas priimti įperkamus, švarius šildymo ir vėsinimo sprendimus;

RAGINA KOMISIJĄ IR VALSTYBES NARES pagal savo atitinkamą kompetenciją, deramai atsižvelgiant į subsidiarumo principą:

- 40. ES supaprastinimo darbotvarkės kontekste NUSTATYTI, kurie galiojantys ES teisės aktai daro poveikį būstui, siekiant supaprastinti finansavimą, planavimą, leidimų išdavimą, statybą ir renovaciją, kad būtų teikiamas įperkamas ir tvarus būstas, kartu toliau įgyvendinant esamus ES politikos tikslus;
- 41. APSVARSTYTI, kokį poveikį aprūpinimui įperkamam ir socialiniu būstu daro dabartinė socialinio būsto subjektų ir jų įsipareigojimų, kaip valdžios sektoriaus skolos dalies, sektorinės klasifikacijos sistema;
- 42. išnagrinėti būdus, kaip ES galėtų remti ir stiprinti valstybių narių dalijimąsi žiniomis nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis ir geriausios praktikos sklaidą;

43. toliau dėti pastangas didinti nacionalinių ir Europos būsto duomenų palyginamumą, skaidrumą, prieinamumą skaitmenine forma ir saugų keitimąsi jais, kad būtų remiamas įrodymais grindžiamas politikos formavimas, kartu vengiant nereikalingos administracinės ar finansinės naštos valstybėms narėms, įmonėms ir piliečiams. Tai gali apimti suskirstytus duomenis apie savininkų ir nuomininkų dalį, būsto kainas, būsto įperkamumą (įskaitant geresnius rodiklius siekiant paaiškinti pernelyg didelę būsto išlaidų našta), benamystę ir atskirtį dėl būsto, perpildymo lygį, laisvus būstus, trumpalaikę nuomą, amžių, nuo kurio asmuo palieka tėvų namus, atsparumą gaivalinėms nelaimėms, tvarumą ir energinį naudingumą;

RAGINA VALSTYBES NARES:

44. tęsti svarstymus dėl labiau įtvirtintų bendradarbiavimo formų būsto politikos srityje visoje ES; į tokią struktūrą potencialiai galėtų būti įtrauktas reguliarus punktas Tarybos darbotvarkėje, skirtas padėčiai įvertinti;

RAGINA SOCIALINĖS APSAUGOS KOMITETĄ:

45. toliau įtraukti būsto klausimus į savo politinį, dalijimosi žiniomis ir analitinį darbą, įgyvendinant Europos semestrą ir laikantis savo įgaliojimų, ir taip stiprinti analitinį ir politinį supratimą apie esmines socialinės politikos ir būsto politikos sąsajas ir tarpusavio priklausomybę.

Nuorodos

1. ES teisės aktai

- 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/3110, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 305/2011;
- 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060;
- 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą;
- 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1275 dėl pastatų energinio naudingumo.

2. Europos Vadovų Taryba

- 2025 m. spalio 23 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.

3. Europos Sąjungos Taryba

- 2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema;
- 2023 m. sausio 30 d. Tarybos rekomendacija dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis;
- 2023 m. lapkričio 27 d. Tarybos rekomendacija dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo;
- 2021 m. lapkričio 29–30 d. Tarybos išvados dėl kultūros, aukštos kokybės architektūros ir apstatytos aplinkos kaip itin svarbių naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos elementų;
- 2023 m. spalio 9 d. Tarybos išvados dėl priemonių, kuriomis romams užtikrinamos vienodos galimybės gauti tinkamą ir desegreguotą būstą ir sprendžiamas segreguotų gyvenviečių klausimas.

4. Europos Komisija

- [Europos pasirinkimas. Kitos kadencijos Europos Komisijos politinės gairės 2024–2029 m.](#);
- [Igaliojamasis raštas už energetiką ir būsto sektorių atsakingam Komisijos nariui](#);
- [Statybos pertvarkos planas, 2023 m. kovo mėn.](#);
- [Būsima ES pilietinės visuomenės strategija](#).

5. Europos Parlamentas

- [2024 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento sprendimas dėl Specialiojo komiteto būsto krizės Europos Sąjungoje klausimais sudarymo ir jo pareigų, narių skaičiaus ir įgaliojimų laiko nustatymo \(2024/3000\(RSO\)\)](#);
- [Europos Parlamento pranešimas „Sanglaudos politikos investicijų vaidmuo sprendžiant dabartinę būsto krizę“, 2025 m. rugsėjo mėn.](#)

6. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

- Nuomonė „[Europos įperkamo būsto planas. Pilietinės visuomenės indėlis](#)“, 2025 m. rugsėjo 18 d.

7. Regionų komitetas

- Nuomonė „[Miestų ir regionų vaidmuo įgyvendinant ES įperkamo būsto planą](#)“, 2025 m. gegužės 13 d.

8. EUROFOUND

- [Neįperkamas ir netinkamas būstas Europoje](#), Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, 2023 m. gegužės mėn.

9. Jungtinės Tautos

- Asmenų su negalia teisių konvencija
- <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>
- Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslai
- [11 tikslas: „pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“](#);
- [Ženevos JT tvaraus būsto chartija](#), 2015 m. balandžio 16 d.;
- Ministrų įsipareigojimai dėl būsto įperkamumo ir tvarumo“, UNECE valstybių narių ministrų susitikimas, 2025 m. spalio 8 d., Ženeva;
- Rezoliucija dėl [tinkamo būsto visiems](#), Jungtinių Tautų HABITAT asamblėja, 2023 m. birželio 9 d.

10. Kiti

- [Deklaracija. Už būstą atsakingų ES ministrų konferencija](#), 2022 m. kovo 7–8 d., Nica;
- Deklaracija „[Būsto užtikrinimas visiems tvarioje, sveikoje ir įtraukioje apstatytoje aplinkoje](#)“, ministrų susitikimas būsto ir miestų plėtros klausimais Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu, 2023 m. lapkričio 13–14 d., Chichonas;
- Deklaracija „[Įperkamas, tinkamas ir tvarus būstas visiems](#)“, Europos būsto ministrų konferencija Belgijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu, 2024 m. kovo 5 d., Lježas;
- Deklaracija „[Pastatai ir pasaulio klimato forumas](#)“, 2024 m. kovo 7–8 d., Paryžius;
- Pasaulio ekonomikos forumas: „Užtikrinti, kad įperkamas būstas miestuose taptų realybe“, 2019 m. birželio mėn.;
- Aukšto lygio konferencija dėl įperkamo ir tvaraus būsto, 2025 m. rugsėjo 29–30 d., Kopenhaga;
- Teminė diskusija dėl socialinio būsto, Socialinės apsaugos komitetas, 2025 m. rugsėjo 22–23 d, Kopenhaga;
- [Europos būsto politikos tinklas](#).